

Р Е Ш Е Н И Е

№. 128

София, 16 декември 2019г.

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на четиринадесети юни две хиляди и деветнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДАНИЕЛА АТАНАСОВА
ЧЛЕНОВЕ: ЛАДА ПАУНОВА
МАЯ ЦОНЕВА
МИЛЕНА ПАНЕВА
КРАСИМИРА МЕДАРОВА

при участието на секретаря Невена Пелова и прокурора от ВКП Стелияна Атанасова след като изслуша докладваното от съдия Д. Атанасова н.д. № 513/19г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е с правно основание чл.420, ал.2 от НПК. Образувано е по искания за възобновяване на н.д. № 1140/18г. по описа на ВКС, НК, 1 н.о., депозирани от главния прокурор, адвокати Н. К. и В. М., защитници респективно на осъдените М. П. и И. И., както и лично от петимата осъдени М. П., И. И., Б. М., Я. Г. и Г. К..

В искането на главния прокурор се релевират всички касационни основания по чл.348, ал.1 от НПК. В останалите искания се твърди, че касационният състав, упражнил правомощията си по чл.354, ал.5 от НПК е допуснал съществени процесуални нарушения и нарушения на материалния закон, касационни основания по чл.348, ал.1, т.1 и 2 от НПК. Във всички искания, с които е сезиран ВКС се моли за възобновяване на производството по н.д. № 1140/18г. по описа на ВКС, НК, 1 н.о, отмяна на постановеното решение и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на касационния съд.

Представителят на ВКП поддържа искането на главния прокурор по подробно изложените в него съображения. Намира за основателни и

останалите искания на осъдените и защитниците им за възобновяване на производството, доколкото изложените в тях основания и подкрепящи ги доводи съвпадат с тези, релевирани в искането на главния прокурор. Еднопосочни са твърденията, свързани с допуснати нарушения относно събирането, проверката и оценката на доказателствата. В тази връзка се сочи, че е налице несъответствие между направените изводи, касаещи субективната страна на деянието и приетите фактически положения, както и по отношение механизма на причиняване на уврежданията, и причината за смъртта на пострадалото лице. Моли за уважаване искането на главния прокурор за възобновяване на н.д. № 1140/18г. по описа на ВКС, I н.о., като делото бъде върнато за ново разглеждане от друг състав на ВКС.

Адвокат К., защитник на осъдения П. поддържа искането за възобновяване. Намира, че ВКС не е изпълнил в пълен обем правомощията си на въззивен състав по чл.354, ал. 5 от НПК, като не е изяснил фактическата обстановка по делото, съобразно дадените указания в отменителното решение. Твърди се, че съдът е изградил изводите си върху невалидни доказателства, предварително опорочени и мълчаливо е валидирал порочно събрани. Намира за порочен подхода на състава на ВКС да направи нова оценка само на „редовно” събрани доказателства. Счита, че въззивният състав на ВКС мълчаливо е отхвърлил изводите на арбитражната СМЕ относно най- съществените обстоятелства, а именно, че причината за смъртта на пострадалия е биологична, а не травматична. Според защитата изводите за колективно притискане на пострадалия от подсъдимите към терена, с цел да го респектират, е направен в нарушение на процесуалните правила, тъй като обвинение за такова фактическо поведение не е било повдигнато на подсъдимите. Ако има приложена сила, тя не е в причинна връзка с настъпилата смърт съгласно арбитражната експертиза. Защитата представя писмено становище, в което подробно доразвива поддържаните в искането за възобновяване оплаквания за допуснати нарушения на процесуалните правила и материалния закон, изложени в девет пункта. Развити са доводи за липсата на цялостна оценка на поведението на пострадалия по време на задържането му, а направената такава за неправилна. Сочни се, че неоснователно е игнорирано поведението на Д. в причинно-следствения процес, като не му е отдадено каквото и да било значение. Защитникът твърди, че при съпоставката между елементите и пределите на обвинителния акт и фактическите и юридически параметри на решението на ВКС, се установява приета фактическа обстановка, която е различна от тази визирана в обвинителния акт, в който не фигурират приетите нови обстоятелства. В заключение адв.К. пледира за уважаване искането за възобновяване на производството.

Адвокат К., защитник на осъдения П., поддържа искането, с което е сезирала ВКС, моли за уважаване искането на главния прокурор, както и се присъединява към изразеното становище от адв.К..

Защитникът на осъдения И. - адв.М. поддържа направеното от него искане за възобновяване на производството. В допълнение сочи, че нито един съдебен състав в продължилото четиринадесет години производство не е обсъдил поведението на осъдените съобразно изготвения план за извършване на полицейската операция и спазването на вътрешно-нормативните и законови изисквания при осъществяването ѝ. Този анализ е необходим, за да се установи кой от подсъдимите какво е извършил и за какво е виновен. Същият би установил, че осъденият И. не е участвал пряко във физическото задържане на пострадалия, като задачата му по плана е била да управлява автомобила и да държи връзка с ръководството. Изразява становище, че досега в нито едно решение не е посочено с какво подзащитният му е допринесъл за настъпването на резултата- смъртта на пострадалия. Моли за възобновяване на производството.

Адвокат Н. - защитник на осъдения М., споделя съображенията и аргументите, изложени от адв.К. за допуснати процесуални нарушения и нарушения на материалния закон, които налагат възобновяване на производството. Също така споделя вижданията, аргументите и исканията, заявени в искането на главния прокурор, към които изцяло и безрезервно се присъединява. Акцентира върху твърденията, че съдебният акт на ВКС е постановен в нарушение на материалния закон във връзка с приетото авторство на деянието по отношение на петимата подсъдими. Оспорва правилността на направения от съда извод, че невъзможността да се установи конкретното участие на всеки подсъдим по нанасяне удари на пострадалия в областта на главата и тялото и при упражнен натиск от притискане на снагата му, не означало липса на доказателства за авторството на деянието. Намира за вярно противното. Твърди, че за първи път в съдебното решение се разширява кръга на действията, които са в причинна връзка с настъпването на смъртта, а именно нанасяне на удари от началото до края на инцидента и натиск върху снагата на пострадалия, което ограничавало възможността тялото да се снабди с кислород. Според защитника направения извод, че в еднаква степен петимата подсъдими са допринесли за настъпване смъртта на Д. е незаконосъобразен и неубедително аргументиран. Твърди, че за да обоснове обективната страна на деянието съдът е имал необходимост да “обобщи картината и да създаде една ситуация, при която да може да приобщи към нея всички от подсъдимите”. Същевременно в акта си не е посочил в конкретика кой, какво и кога е направил, какъв е приносът на всеки от подсъдимите в приетото притискане, и как е станало това. Липсва отговор и на въпроса кой е участвал в нанасянето на удари, причинили повърхности травми, не свързани с фаталния изход, и дали въобще са участвали петимата подсъдими. Намира, че при отсъствието на категорични доказателства относно обективната страна на деянието е трудно да бъде дадена коректна квалификация от субективна страна и то при усложнена форма на вината –

евентуален умисъл при съучастие на петимата подсъдими. Точно заради последната се дължи прекалена прецизност и конкретизация на участието на всеки един от подсъдимите. Моли за възобновяване на производството, отмяна на касационното решение и ново разглеждане на делото от друг състав на касационната инстанция.

Адвокат Б., защитник на осъдения на Г. намира, че голяма част от аргументите на защитата, които са релевирани по същество пред предходния състав на касационната инстанция в решението му са обсъдени и оценени в разрез с логиката. Производството през изминалите години се е водело по един и същи обвинителен акт, без той да е променен въпреки поредицата от новоназначени експертизи от различните съдебни състави, като продължава да се използва терминология от обвинителния акт, на базата на експертизите на проф.Р.. Нещо повече съставът на ВКС си е позволил да допълни обвинителния акт с изпълнителни деяния, които не са посочени в него. Това според защитата е грубо нарушение на процесуалните правила. Също така твърди, че не е направен задълбочен анализ на доказателствата, имащи отношение към субективната страна на деянието, като са пренебрегнати обстоятелствата, че подсъдимите са изпълнявали служебна задача, съгласно утвърден план за задържане на особено опасен “престъпник”. Игнорирано е и поведението на пострадалия, за което подсъдимите съобщават в обясненията си, като защитникът твърди, че това са “най-близките до истината показания по отношение на обективната страна”. Изразява убедеността си, че подсъдимите нямат вина за настъпилия летален изход. Пледира за възобновяване на производството.

Защитникът на осъдения К., адвокат Н. моли да се приеме за основателно искането на подсъдимите за възобновяване на производството. За основателно намира и искането на главния прокурор. Твърди, че нито прокуратурата нито съдебните състави при разпитите на свидетелките З., са изяснили въпроса за тяхното пълнолетие, предвид особените правила за провеждане разпити на непълнолетни лица. Твърди, че няма как от стаята, където са се намирали сестрите З., те да имат видимост към мястото на инцидента, като невярно намира приетото от ВКС, че мястото е било осветено, тъй като доказателствата по делото установявали, че уличното осветление не е работело. Изцяло се присъединява към съображенията, изложени от защитниците на останалите осъдени относно нарушенията, допуснати от инстанциите разглеждали делото по същество. Моли за възобновяване на производството, тъй като това е единственият начин да се установи обективната истина.

Петимата осъдени се присъединяват към изразените от защитниците им становища, заявяват, че не са виновни и молят за възобновяване на

производството, което ще доведе до установяване на истината по делото и до постановяване на справедливо решение.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на правомощията си, намери следното:

Пред Софийски военен съд е било образувано нохд № 039/06г. по внесен обвинителен акт срещу М. П., И. И., Б. М., Я. Г. и Г. К. с обвинение за престъпление по чл.116, ал.1, т.2, пр.3, т.5, т.6, пр.2 и пр.3, вр. чл.20, ал.2 от НК. С присъда постановена на 09.11.2007г. подсъдимите са били признати за виновни в извършването на престъпление по чл.116, ал.1, т.2, пр.3, т.5, т.6, пр.3, вр. чл.20, ал.2 от НК, като са им наложени наказания, както следва: на подсъдимия М. П. лишаване от свобода за срок от деветнадесет години, а на останалите подсъдими – лишаване от свобода от по осемнадесет години. Подсъдимите са били признати за невиновни и оправдани по обвинението да са извършили престъплението при изпълнение на функцията им и по особено мъчителен за убийтия начин. Съдът се е произнесъл и по гражданските иски, като е осъдил подсъдимите и гражданския ответник ОДП – Благоевград да заплатят на гражданския ищец Р. Д., чрез законния му представител А. В. сумата от 80 000лева; на А. В. сумата от 30 000лв; на А. Д. и Р. Д. сумата от по 30 000лева за всеки един от тях.

С решение от 19.02.2008г., постановено по внохд № 0187/07г., Военно –апелативен съд – София е отменил атакуваната пред него първоинстанционна присъда и е върнал делото за ново разглеждане на първата инстанция.

С присъда № 033/02.20.2008г., постановена по нохд № 033/08г., по описа на Софийски военен съд, подсъдимите М. П., И. И., Б. М., Я. Г. и Г. К. са били признати за виновни в това, че на 10.11.2005г. около 21.00часа в [населено място], на [улица]пред № 14, в съучастие като извършители, като лица от състава на полицията при изпълнение на службата си умишлено умъртвили А. Д., като деянието е извършено с особена жестокост, поради което и на основание чл.116, ал.1, т.2, пр.3 и т.6, пр.3, вр. чл.20, ал.2 от НК и чл.54 от НК са им наложени, следните наказания: на подс.П. осемнадесет години лишаване от свобода, а на останалите подсъдими лишаване от свобода за срок от шестнадесет години, което всички подсъдими да изтърпят при първоначален строг режим на изтърпяване.

Със същата присъда петимата подсъдими и гражданския ответник ОДП – Благоевград са осъдени солидарно да заплатят на гражданските ищци обезщетения за претърпени от тях неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждането до окончателното изплащане, както следва: на гражданския ищец Р. Д., чрез законния му представител А. В. сумата от 70 000лева; на А. В., А. Д. и Р. Д. сумата от

по 25 000 лева за всеки един от тях, като ги е отхвърлил до пълните им предявени размери.

Съдът се е произнесъл по направените разноски, веществените доказателства и дължимите се държавни такси върху уважените размери на гражданските искиове.

С решение № 091 от 05.08.2009г. по внохд № 0140/08г. по описа на Военно-апелативен съд първоинстанционната присъда е била потвърдена.

С решение № 538/20.01.2010г., постановено по н.д. 598/09г. по описа на ВКС, НК, II н.о. въззивното решение е отменено и делото върнато за ново разглеждане от друг състав на апелативната инстанция.

След връщане на делото пред Военно-апелативния съд е образувано внохд № 05/10г., по което с решение № 064/10г. въззивната инстанция е изменила присъдата в частта досежно наказанията, като е намалила техния размер - на подс.П. на девет години лишаване от свобода, а на останалите подсъдими на осем години лишаване от свобода. В останалата част присъдата е била потвърдена.

С решение № 141/09.06.2011г. по н.д. № 54/11г. на ВКС, НК, I н.о., е отменил въззивното решение и първоинстанционна присъда, като е признал подсъдимите М. П., И. И., Б. М., Я. Г. и Г. К. за невиновни и ги е оправдал по обвинението по чл.116, ал.1, т.2, пр.3, т.5, т.6, пр.3, вр. чл.20, ал.2 от НК. Отхвърлил е предявените граждански искиове.

С решение от 01.07.2014г. на IV отделение на Европейския съд по правата на човека по делото „Димитров и други срещу България” са констатирани нарушения на чл.2 и чл.3 от ЕКЗПЧОС, поради което по искане на главният прокурор за възобновяване на производството по н.д. № 54/11г. на ВКС, I н.о., е било образувано н.д. №168/15г. по описа на ВКС, НК, I н.о. С решение № 122 от 17.07.2015г. производството е било възобновено, касационното решение отменено и делото върнато за ново разглеждане на друг състав на касационната инстанция.

С решение № 436/11.03.2016г. по н.д. № 1094/15г. на ВКС, НК - II н.о. е отменено въззивно решение № 064/12.11.2010г. по внохд № 05/10г. по описа на Военно-апелативния съд и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на въззивната инстанция.

След връщането на делото пред Военно-апелативния съд е било образувано внохд № 026/16г. С решение № 4 от 06.07.2018г., първоинстанционната присъда № 033/08г. по внохд №033/08г. по описа на Военен съд – София е изменена в частта, с която подсъдимите М. П., И. И., Б. М., Я. Г. и Г. К. са били признати за виновни в извършване на престъпление по чл.116, ал.1, т.2, пред.3 и т.6, пред.3, вр. чл.20, ал.2 от НК, с наложени различни по размер наказания лишаване от свобода, като вместо това е признал петимата подсъдими за виновни в извършване на престъпление по чл.122, ал.1, вр. чл.2, ал.2 от НК, като на основание чл.81, ал.3, вр. чл.80, ал.1, т.4 от НК и чл.24, ал.1 от НПК е прекратил

наказателното преследване, поради изтекла абсолютна давност и ги е оправдал по първоначално повдигнатото им обвинение за престъпление по чл.116, ал.1, т.2, пред.3 и т.6, пред.3, вр. чл.20, ал.2 от НК . Изменил е присъдата в гражданско-осъдителните ѝ части, като е осъдил всеки от подсъдимите поотделно, но при условията на солидарност с ОДП – Благоевград да заплатят на гражданските ищци обезщетение за претърпени неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на увреждането, както следва: на гражданския ищец Р. Д., чрез законния му представител А. В. сумата от 14 000 лева; на А. В., А. Д. и Р. Д. сумата от по 5 000 лева за всеки един от тях. Присъдата е потвърдена в останалата ѝ част.

С решение № 284/19.04.1019г., постановено по н.д. № 1140/18г. по описа на Върховен касационен съд, първо наказателно отделение, е отменено изцяло решение № 4 от 06.07.2018г., постановено по внохд № 026/16г. по описа на Военно - апелативен съд на Република България. Изменил е първоинстанционната присъда като е оправдал подсъдимите по обвинението по чл.116, ал.1, т.6, пр.3 от НК, а именно убийството да е извършено по особено жесток начин. Намалени са наложените на подсъдимите наказания от по осемнадесет години за подс.П. и шестнадесет за останалите подсъдими на по седем години са всеки един от тях. В останалата част първоинстанционната присъда е била потвърдена.

Исканията на главния прокурор и на осъдените М. П., И. И., Б. М., Я. Г. и Г. К. за възобновяване на наказателното производство са допустими, депозиращи от правно легитимирани субекти, и по същество са основателни, макар и не изцяло по изложените в тях съображения. В преобладаваща си част, те релевират еднопосочни оплаквания по касационните основания на чл.348, ал.1 от НПК.

На първо място следва да бъдат обсъдени твърденията за допуснати съществени процесуални нарушения. Евентуалното констатиране на основания по чл.348, ал.1, т.2 от НПК, обуславящи необходимост от отмяна на атакувания съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане, от своя страна ще изключи необходимостта от разглеждане на доводите, касаещи касационните основания по чл.348, ал.1, т.1 и т.3 от НПК.

В производство по н.д . № 1140/18г./чието възобновяване се иска/ съставът на касационната инстанция е упражнил правомощието си по чл.354, ал.5 от НПК, а именно да встъпи в правомощията на въззивна инстанция. Приел е нови фактически констатации, като резултат от самостоятелна оценка на доказателствената съвкупност и е аргументирал съответни правни изводи. Новоустановените фактически обстоятелства са относно хронологията на процесните събития, тяхната конкретизация, както и по отношение на генезата и причината за смъртта на пострадалия А. Д..

Настоящият състав на ВКС констатира, че при упражняване на правомощията си по чл.354, ал.5 от НПК, съдът е допуснал процесуални нарушения в дейността си по интерпретацията на събраната доказателствена съвкупност, което е обусловило фактически изводи, направени при несъобразяване с правилата на формалната логика. Възприетата фактология по отношение на релевантните факти, не е резултат от еднопосочни и несъмнени изводи, а почива на предположения, както и на изводи по въпроси от областта на медицината, изискващи специални знания, които са извън компетентността на съда.

Един от основните и спорни моменти по делото, свързан с установяване на обстоятелствата от предмета на доказване и с пряко отношение за ангажиране наказателната отговорност на подсъдимите, е установяване на механизма и причината за настъпване смъртта на пострадалия Д.. Съставът на касационната инстанция е приел за установени следните фактически обстоятелства: “основна причина за смъртта на А. Д. е позиционна асфикция, която е довела до механично блокиране на дихателните функции на база на недостиг на кислород до мозъка; позиционната асфикция се е развила като резултат от позата „hog-tie“, в която е бил поставен принудително пострадалия; позата, съчетана с действие на външни сили по притискане на снагата водят до силна затрудненост, до невъзможност за извършване на нормален акт на дишане; установените фактори - къс врат, пълен стомах и наднормено тегло, са само допълващи фактори, а не в основата на развилата се позиционна асфиксия, чрез действие върху снагата; смъртта не е причинена поради тежка черепно-мозъчно травма, а в генезата ѝ не участват руптурата на аортата и сърдечна хипертрофия при пострадалия; в механизма на смъртта като утежняващи фактори се включват тежките плеврални сраствания със силно ограничаване на дихателните екскурзии на дробовете, хемосидерозата на белите дробове, превъзбуденото състояние с активна двигателна съпротива при задържането и рязката умора след нея; наднорменото тегло и къса шия, пълният стомах, данните за употреба на наркотични вещества с наличие на кокаин в урината; при пострадалия не са установени тежки хронични или остри заболявания, които да имат пряко и непосредствено отношение към настъпването на смъртта сами по себе си; приемът на кокаин в предходен момент няма пряко влияние към процеса на настъпване на смъртта; всички травматични увреждания по тялото на пострадалия, независимо от големия им брой, са с повърхностен характер и с ограничено до несъществено значение върху общото състояние на починалия Д.; никое от травматичните увреждания - нито поотделно, нито взети в съвкупност са довели до „съществено влошаване здравословното състояние на починалия и отношението им към настъпването на смъртта/танатогенеза/ може да бъде практически пренебрегнато“; травмата в дясната слепоочна част, с установеното

кръвонасядане във вътрешната страна на меките черепна основа е в резултат на удар или притискане при контакт с настилката; нараняванията в областта на лявата половина на устата, същото е в резултат на контакт на лигавицата със зъбите на пострадалия, като не се изключва тези наранявания да са в резултат на действие и на терен или от удар; уврежданията по дясната лопатка и над шиповидните израстъци на 3 и 4 прешлен биха могли да се получат както от отделни удари, така и от притискане на тялото към настилката при съприкосновение на гърба на пострадалия с твърди тъпи предмети с ограничена по площ контактна повърхност; с травмиране при контакт с терен могат да се обяснят и охлузванията на ограничена площ в областта на предната повърхност на ляво рамо, охлузването на гърдите в ляво, линейно косо охлузване по задно долната част на гръдния кош, както и охлузванията по коленете и подбедриците, дланите и лактите; характерът на уврежданията по предна повърхност на тялото (увреждания в дясна челно-слепоочна област на главата, в областта на дясна половина на лицето – дясна скула и носа и устата, в областта на предната повърхност на ляво рамо и корема в дясно и охлузванията по коленете и подбедриците, пръстите на ръцете и лактите) позволява заключението за възможен механизъм от притискане на тялото на пострадалия, спрямо терена или от отделни съприкосновения; освен теренната травма в областта на главата са нанесени два отделни удара в лявата ѝ част; в областта на гърба на пострадалия са нанесени множество удари, като се открояват 8 самостоятелни увреждания, но не може да се изключи да са били нанесени повече удари или някои от травмите да са получени и от един удар, в зависимост от характера на удрящия предмет; позата на тялото не е била еднаква, което обяснява и защо травматичните увреждания са в различни области на тялото; смъртта е настъпила сравнително бързо - за около 4 - 6 минути, като пострадалият е бил в съзнание само в първите два стадия на позиционната асфикция, като в края на втория стадий изпада в безсъзнание и тялото му е безжизнено”.

В заключение, съдът е приел, че контактът на подсъдимите с пострадалия не е преустановен при задържането му, като въпреки виковете му през повечето време, че се задушава, те не са преустановили насилието над него, а са продължили с ударите дори и когато е спрял да вика. Деянието на подсъдимите се е изразило в съвместното нанасяне на удари по тялото и главата на пострадалия, докато снагата му е била притискана, така че той не е могъл да разгърне дихателните си възможности, в резултат на което се е задушил и е починал. Така резултатът- смъртта на А. Д. - се явява следствие на едновременната съвместна дейност на петимата подсъдими.

Горните констатации са направени на базата на данните от съдебно-медицинските експертизи и по-точно на така наречената “арбитражна” седморна експертиза, която по естеството си и с оглед на установените в

НПК правила, касаещи експертните заключения като способ за събиране и проверка на доказателствата, е нова повторна експертиза. Решаващият състав е извел изводите си въз основа оценка на писмените заключения на основната и допълнителна седмори комплексни съдебномедицински експертизи и устните разяснения на вещите лица. Във връзка с експертните изводи, оценени от съда, е необходимо да бъде посочено следното:

- в писменото си заключение експертите са отразили становището си, че не намират основание да приемат друг механизъм на смъртта на А. Д., освен този, чрез позиционна асфикция, която в случая е била причинена от позата “hog – tie”, в която той е бил поставен принудително след съпротива при задържането му;

- в хода на въззивното съдебно следствие, при устното им изслушване, те са направили следните пояснения: смъртта на Д. е настъпила “вероятно”, когато той се е намирал на терена по лице. Позиционната асфикция е асфикция от притискане на снагата, т.е при нея има силна затрудненост, до невъзможност за извършване на нормалния акт на дишане, при който участват, както анатомичните части на тялото отвън, това са ребра, междуребрите и диафрагма, така и белите дробове, които се развиват и сгъват при дишането; при нея страда точно този момент на нормалното дишане; извиването на ръцете назад, т.е тази поза, води до силно затрудняване на дишането. Според експертите ако тялото е в право положение тази поза не е опасна, принципно не е опасна и при легнало положение на пострадалия, а при привеждането напред на тялото и поставянето му на колена дишането е затруднено, но не е невъзможно.

Проследявайки разясненията на експертите, не само цитираните от съда, а в тяхната цялост, както и преценката им в контекста на писмените им заключения, настоящият състав намира, че не всички елементи от механизма на възникналата и развила се асфикцията при пострадалия, са били изяснени в пълнота и с необходимата безспорност, за да бъдат поставени в основата на направените фактически констатации. Следва да се посочи, че за нуждите на наказателното производство принципните положения, въз основа на които вещите лица базират своите изводи, следва в максимална степен да бъдат съотнесени към конкретните данни по делото, така, че отговорите на поставените въпроси да дадат възможност на съда да направи надлежни изводи, с необходимата категоричност. Казуистичните хипотези са само експертни варианти, и за да бъде възприет един от тях е необходимо установеност на данни от други доказателствени източници, които го подкрепят, и обективират безспорни изводи по съответната проблематика. В случая експертите с категоричност в заключението си са заявили, че липсват данни за притискане на снагата на пострадалия към терена. От друга страна са обосנוвали тезата си, че получената позиционна асфикция е от притискане на тялото, както и, че при липсата на такова притискане към земята, Д. би могъл да промени

позата си и да възстанови дишането си. Тези експертни изводи са противоречиви. Не са били изяснени в пълнота въпросите за това дали самото поставяне в позата “hog – tie”, като резултат от процеса на упражнената сила при задържането на пострадалия, би довело до позиционна асфикция, предвид приетото от една страна, че самата поза не е смъртоносна, но от друга, че същата е пряка причина, довела до смъртта на пострадалия. Според експертите позата “hog – tie” е вид от възможните пози с оглед използваните при задържането помощни средства и се характеризира с поставянето на лицето в позиция – с лице надолу към земята и ръце фиксирани една към друга зад тялото му на гърба. Въпрос със съществено значение за предмета на доказване по делото, който не е получил категоричен отговор, е дали върху тялото на пострадалия Д., след поставянето му по лице на терена/като резултат от действията по задържането му, както е приел съда/ се е изисквало осъществяването на допълнителни действия по притискане към терена, извън тези, свързани със задържането му, за да започне и се реализира процесът на асфикция. Все във връзка с горното неизяснен в необходимата пълнота е въпросът дали в случая приетите от експертите допълнителни фактори - наднорменото тегло и къса шия, пълният стомах, както и тежките плеврални сраствания, хемосидерозата и превъзбуденото състояние на Д., са достатъчни ведно с позата, за да обусловят процеса на възникналата и развила се асфикция, или е необходим – допълнителен и/или задължителен принос, от действия по притискане на снагата, за да настъпи летален изход. Всичко това е във връзка с необходимостта от изясняване на първоначалния момент и етапите, през които се е развил процеса на асфикцията, предвид приемането на последната като причина за смъртта на пострадалия, както и с оглед приетите от съда за относими предхождащи и последващи действия по нанасяне удари на пострадалия от петимата подсъдими, а и с оглед на посоченото от експертите, че става въпрос за общ механизъм на възникване и развитие в съответни стадии на асфикцията.

По нататък с оглед изясняване механизма на причиняване смъртта на пострадалия, съдът, за да направи фактическите си констатации, включително и досежно приетите за установени действия на подсъдимите по нанасяне на удари и притискане на снагата му, е обсъдил експертното заключение и по отношение констатираните от вещите лица наранявания по тялото на Д.. На л.46 от мотивите си, съдът е коментирал експертното заключение относно травматичните увреждания, като е приел за “възможно” да бъдат получени при притискане към настилката - кръвонасядането ляво слепоочно; травмите вдясно по изпъкнали части на главата и лицето; травмите на носа и устата вдясно; нараняванията в лявата половина на устата; травмите, в областта на дясна лопатка и над шиповидните израстъци 3-ти и 4-ти гръдни прешлени. Аргументирал е

извод, че с травмиране при контакт с терена могат да се “обяснят” и получените заедно с травмите на главата/описани по-горе/ охлузвания на ограничена площ в областта на предната повърхност на ляво рамо, охлузването на гърдите в ляво, линейното косо охлузване по задно долната част на гръдния кош вдясно, както и охлузванията по коленете и подбедриците, дланите и лактите. Според настоящия състав така приетото от съда е в условията на вероятност, която действително обективно е обусловена от заключението на експертите за начина на получаване на коментиранияте наранявания, а именно при алтернативност – от удари или от притискане, а някои и при приплъзване. Тези експертни варианти сочат на различни по естеството си възможни механизми за получаване на уврежданията. Това налага извод, че приетият от страна на предходния състав механизъм на получаване на горепосочените наранявания, се базира на предположения и собствено в разрез с правилата на формалната логика интерпретиране на начина на получаване на определени травматични увреждания. Неоспоримо е, че различните алтернативи, обосновани от експертите, не ограничават възможността на съдебния състав да приеме за безспорно установена една от тях, но само, когато може да констатира, че дадената хипотеза е подкрепена и защитима от други обективни данни, установени от доказателствената съвкупност, каквито в случая не се сочат в касационното решение.

В хода на устните си изслушвания пред въззивната инстанция, експертите са аргументирали тезата си, че има разлика между получаване на една травма при удар или при притискане, като те влагат различно значение в притискането към настилка, и такова е “възможно” да има „при борба, при движение на ръката с определена част на тялото, притискане може да има глава в глава, включително и на глава с ръка върху терен”. Въз основа на експертното заключение и дадените пояснения, предходния касационен състав е приел за възможен натиск върху снагата на пострадалия, без да бъдат оставени морфологични признаци. Този фактически извод освен, че не кореспондира на доказателствената съвкупност по делото, съдът е аргументирал от медицинска гледна точка без да разполага с необходимите знания, които да противопостави убедително на експертното становище. В случая вещите лица са категорични относно липсата на данни, от които да се направят изводи за притискане на пострадалия към земята. В разрез с този извод касационният състав е приел осъществено от подсъдимите действие по притискане. Изводите за наличието на обективни данни за упражнен натиск спрямо тялото на пострадалия, съдът е аргументирал с твърдения за подкрепящи данни от протокола за оглед на труп, протокола за оглед на веществени доказателства - дрехите на пострадалия и показания на св.О. за зацапвания на дрехите на пострадалия и силна запрашеност на лицето му. Тези данни освен, че са съобразени от вещите лица, по мнение на

настоящия състав същите не сочат еднозначно на извод за притискане на снагата му към земята, дори преценени в тяхната взаимна връзка и обусловеност, още повече, че не е изяснен въпросът за вида и насоката на въздействието над тялото на Д..

На следващо място, от мотивите на решението не става ясно кои доказателства обосновават изводите на съда за притискане на снагата на пострадалия към терена от петимата подсъдими. Сред фактическите си констатации съдът е приел, че подсъдимите са продължили да нанасят удари по тялото на пострадалия след като той е поставен върху терена с лице към него, “докато снагата му е била притискана”. В аналитичната си дейност досежно установеността на фактите съдебният състав е констатирал наличието на обективни данни за натиск върху снагата на Д. и паралелно нанасяне на удари. При тези изводи, неясна остава волята на съда, дали приетите за нанесени от петимата подсъдими удари са довели до този натиск или е имало и други отделни действия по притискане на тялото на пострадалия, както и от кои доказателствени източници се установяват тези факти. Всъщност неяснота съществува около този етап от процеса на причиняване смъртта на пострадалия, свързан с приетото притискане на снагата му – като механизъм и конкретните действия на подсъдимите.

По-нататък във връзка с приетите релевантни факти, съдът подробно - л.24 до 27 от решението, е изложил данните, които намира за установени от показанията на свидетелките Е. и М. З., протокола на комисията за прослушване на записите на телефон 166, справка от Мтел, дневник за обажданията до СМП и фиш за спешна медицинска помощ и показанията на свидетелката О.. В обобщение е направил следните заключения по фактите, както следва:

“- че ударите били нанасяни както в изправено, така и в легнало положение на А. Д., поставен по очи към терена, доколкото свидетелките са категорични, че ударите са продължили и след като той е спрял да вика. Соченото, в корелация със заключението на арбитражната експертиза за причината за смъртта - позиционна асфикция, указва, че по време на финалните удари по него, той се е намирал в някои от последните стадии на асфикцията;

- по време на ударите А. Д. многократно заявил, че се задушава и не може да диша, като това се е случило както в първите моменти на побоя, така и в момент, близък до прекратяването му.

- ударите продължили около 5 минути след като А. Д. престанал да вика и да говори;

-свидетелките З. са възприемали събитията в тяхната динамика. В различни моменти всяка от тях е пряк очевидец на събитията, а в друг момент – косвено - чрез пресъздаване възприятията на тази, която е наблюдавала или чрез собствени слухови възприятия на звуците отвън;

- независимо от обстоятелството, че в един последващ момент (близък до идването на патрулния автомобил със св. К. и Г. и заминаването му) св. Е. З. е възприела само две лица да бият А. Д., непосредствено след това сестра ѝ и е съобщила, че около пострадалият отново се скупчват и други лица, а побоят е продължил при непроменена картина- „5-6 лица го бият”. Свидетелката М. З. говори за това, че ударите са нанасяни в началото на инцидента от 5-6 лица. Нещо повече, по делото липсват данни на мястото да са се намирали други лица, извън пострадалия и петимата подсъдими. Следователно, както в началото, така и във финалната част на събитията, побоят над пострадалия е нанасян от всички подсъдими. Впрочем данните указват и на това, че именно в тези моменти пострадалият е викал, че не може да диша.”

Във връзка с тези констатации, съдебният състав на касационната инстанция е изложил мотиви/л.39-42 от касационното решение/, относно преценката си за достоверността показанията на тези свидетелки – дадените в съдебната фаза на процеса и тези от досъдебното производство, приобщени към доказателствената съвкупност. В оценъчната си дейност, съдът не е пренебрегнал обстоятелството, че те са били преки очевидци на част от събитията, касаещи инцидента и косвено свидетелстват за други, както и динамиката на събитията. За преценка надеждността на показанията на З. от значение е и емоционално-психологическото им състояние, произтичащо от специфичните отношения, в които те са се намирали с пострадалия. Изложените съображения, наред с обстоятелствата, че свидетелките са възприели отделни моменти от събитието, както и противоречията в показанията им относно съществени релевантни обстоятелства/например по отношение броя на лицата, нанасяли удари и в кои момент са го правили/ изискват прецизен анализ на техните показания. Още повече, че двете са единствените свидетели очевидци на събитията. Настоящият състав намира, че съобщеното от сестрите З. не е анализирано в пълнота относно моментите, в които пострадалият е викал, че се задушава и кога е спрял, какво е било положението на тялото му в тези моменти, дали ударите са нанасяни и в последния стадий на асфикцията, хронологията на събитията и участието на петимата подсъдими.

Гореизложеното налага извод за това, че при анализа на част от доказателствата, включени в доказателствената маса, касаещи установяването на правно релевантни за предмета на доказване факти, предходният касационен състав е допуснал процесуални нарушения. Базирайки се на изводите си досежно фактите въз основа на предположения, като не ги е формирал с изискващата се безспорност, която да обуслови правилно приложение на материалния закон. Това налага възобновяване на производството, отмяна на решението, постановено по н.д. №1140/18г. по описа на ВКС, I н.о. и връщане на делото за ново разглеждане от друг

състав на касационната инстанция, който следва да отстрани допуснатите съществени процесуални нарушения, относно оценката на доказателствената съвкупност, като формира надлежни изводи по фактите, които да обезпечат правилното приложение на материалния закон.

Водим от горното, ВКС, трето наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯВА по реда на възобновяването решение №284/19.04.2019г., постановено по н.д. № 1140/18г. по описа на ВКС, НК, 1 н.о.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на касационната инстанция.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател:

Членове: